

BỒI DƯỠNG NĂNG LỰC THẨM MỸ CHO HỌC VIÊN ĐÀO TẠO SĨ QUAN Ở CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI HIỆN NAY

Trần Minh Sang, Dương Đình Bảo
Trường Đại học Nguyễn Huệ

Tóm tắt: Năng lực thẩm mỹ giữ vai trò quan trọng trong việc hình thành nhân cách người quân nhân cách mạng, góp phần nâng cao đời sống tinh thần, củng cố bản lĩnh chính trị, định hướng giá trị và hoàn thiện phẩm chất đạo đức. Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và sự phát triển mạnh mẽ của khoa học - công nghệ, yêu cầu bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ cho học viên đào tạo sĩ quan ở các nhà trường quân đội đặt ra ngày càng cấp thiết. Bài viết tập trung luận giải vai trò, đánh giá thực trạng cũng như đề xuất một số giải pháp bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ cho học viên ở các nhà trường quân đội hiện nay.

Từ khóa: Năng lực thẩm mỹ; giáo dục thẩm mỹ; học viên đào tạo sĩ quan; các nhà trường quân đội.

ENHANCING AESTHETIC ABILITIES FOR CADETS IN MILITARY SCHOOLS TODAY

Abstract: Aesthetic competence plays a crucial role in shaping the personality of revolutionary soldiers, contributing to enhancing their spiritual lives, strengthening their political resolve, guiding their values, and perfecting their moral character. In the context of international integration and the rapid development of science and technology, the need to cultivate aesthetic competence among officer cadets in military schools is becoming increasingly urgent. This article focuses on analyzing the role, assessing the current situation, and proposing some solutions for cultivating aesthetic competence among cadets in military schools today.

Keywords: Aesthetic competence; aesthetic education; cadets; military schools.

Nhận bài: 23/11/2025

Phản biện: 21/12/2025

Duyệt đăng: 25/12/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong hệ giá trị của người quân nhân cách mạng, ngoài bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, tri thức quân sự và năng lực nghề nghiệp, năng lực thẩm mỹ giữ vai trò đặc biệt trong việc điều chỉnh cảm xúc, hành vi và định hướng giá trị. Năng lực thẩm mỹ giúp học viên đào tạo sĩ quan ở các nhà trường quân đội biết cảm nhận, đánh giá và sáng tạo cái đẹp trong hoạt động quân sự, trong tổ chức đời sống, trong giao tiếp, ứng xử và trong việc gìn giữ hình ảnh “Bộ đội Cụ Hồ”. Tuy nhiên, trước tác động đa chiều của kinh tế thị trường, văn hóa số và xu thế toàn cầu hóa, việc định hình thị hiếu thẩm mỹ lành mạnh cho học viên gặp không ít thách thức. Vì vậy, nghiên cứu bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ cho học viên đào tạo sĩ quan ở các nhà trường quân đội hiện nay có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ đối với học viên ở các nhà trường quân đội

Năng lực thẩm mỹ được hiểu là tổng hợp những tri thức, kỹ năng, thái độ và trải nghiệm cho phép cá nhân cảm nhận, đánh giá, lựa chọn và sáng tạo cái đẹp phù hợp với chuẩn mực xã hội. Năng lực thẩm mỹ cùng với năng lực sáng tạo, là biểu hiện đặc trưng của con người, giúp họ cảm thụ, đánh giá và sáng tạo cái đẹp trong cuộc sống, nghệ thuật và công việc. C.Mác và Ph.Ăng ghen đã chỉ rõ: “Văn hóa là công cụ để con người nhận thức và cải tạo thế giới”; qua đó nhấn mạnh rằng,

văn hóa và thẩm mỹ là công cụ quan trọng trong việc hình thành những phẩm chất như lý tưởng cách mạng và tư tưởng chính trị của người quân nhân. Khi con người cảm thụ và sáng tạo ra cái đẹp, họ không chỉ hoàn thiện nhân cách mà còn góp phần xây dựng một xã hội công bằng, văn minh. Đối với học viên đào tạo sĩ quan, năng lực thẩm mỹ còn gắn với lý tưởng cách mạng, chuẩn mực đạo đức quân nhân và truyền thống Quân đội nhân dân Việt Nam.

Học viên ở các nhà trường quân đội là lực lượng kế cận nòng cốt quan trọng trong xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại. Họ có lập trường tư tưởng vững vàng, được đào tạo chuyên sâu về quân sự, chính trị và khoa học - công nghệ, làm chủ vũ khí hiện đại và ứng dụng công nghệ cao. Để đáp ứng tốt hơn yêu cầu nhiệm vụ ngày càng cao, việc xây dựng đội ngũ học viên ở các nhà trường quân đội vừa có đức - trí - thể - mỹ, vừa vững vàng về quân sự và chính trị, trong đó việc nâng cao năng lực thẩm mỹ là nhiệm vụ hết sức quan trọng. Việc bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ không chỉ nhằm phát triển tư duy thẩm mỹ mà còn giúp nâng cao các phẩm chất chính trị, đạo đức và bản lĩnh. Việc nhận thức được vẻ đẹp lý tưởng cách mạng, truyền thống hào hùng của dân tộc, vẻ đẹp về phẩm chất “Bộ đội Cụ Hồ” sẽ giúp học viên hiểu rõ hơn về sứ mệnh của người quân nhân và củng cố niềm tin, trách nhiệm trong xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Lênin đã chỉ ra: “Văn

hóa là sức mạnh là nền tảng của mọi sự nghiệp cách mạng”. Điều này cho thấy, sự phát triển về mặt văn hóa, trong đó có năng lực thẩm mỹ là nền tảng quan trọng để xây dựng lực lượng quân đội vững mạnh và phát triển.

Năng lực thẩm mỹ còn góp phần vào việc phát huy tư duy sáng tạo và linh hoạt trong thực hiện nhiệm vụ quân sự. C.Mác – Ph.Ăng ghen từng khẳng định: “Chỉ khi con người cảm thụ cái đẹp, con người mới có thể phát triển khả năng sáng tạo vô tận”. Chính vì vậy, năng lực thẩm mỹ không chỉ giúp học viên cảm nhận cái đẹp mà còn giúp họ tìm ra những cách giải quyết sáng tạo, linh hoạt khi đối mặt với các tình huống trong huấn luyện và chiến đấu gian khổ ác liệt. Hơn nữa, năng lực thẩm mỹ còn xây dựng và duy trì một môi trường quân đội văn hóa, lành mạnh và nhân văn. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói: “Văn hóa phải là nền tảng của mọi công việc” và “Văn hóa là sức mạnh nội sinh giúp dân tộc chiến thắng mọi thử thách”. Những giá trị văn hóa thẩm mỹ sẽ giúp sĩ quan quân đội nói chung và học viên ở các nhà trường quân đội nói riêng xây dựng được lối sống tích cực, đoàn kết và gắn bó khăng khít, keo sơn với đồng đội, tạo ra môi trường quân ngũ chính quy, chuẩn mực, vừa răn ròi vừa mang đậm bản sắc nhân văn.

Trong bối cảnh hội nhập văn hóa toàn cầu ngày càng sâu rộng, học viên ở các nhà trường quân đội đang chịu sự tác động không nhỏ từ nhiều luồng văn hóa khác nhau. Sự tiếp cận với các giá trị thẩm mỹ đa dạng của thế giới vừa mở ra cơ hội học hỏi, làm giàu tri thức, nhưng đồng thời cũng đặt ra thách thức trong việc giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc, tinh thần cách mạng và phẩm chất cao đẹp của Bộ đội Cụ Hồ. Trước tình hình này, việc “gắn giáo dục tri thức, đạo đức, thẩm mỹ, kỹ năng sống với giáo dục thể chất, nâng cao tâm vóc của con người Việt Nam” theo tinh thần Đại hội XIII của Đảng trở nên vô cùng cần thiết. Điều này, không chỉ giúp các học viên định hình tư duy, lối sống lành mạnh mà còn củng cố bản lĩnh chính trị, xây dựng con người toàn diện để đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong thời kỳ mới vừa mang bản sắc dân tộc vừa đủ bản lĩnh hòa nhập quốc tế.

Nhận thức sâu sắc về vị trí, vai trò của việc bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ cho học viên ở các nhà trường quân đội. Những năm qua, các cấp lãnh đạo trong các nhà trường quân đội đã quán triệt, tổ chức thực hiện chặt chẽ các chỉ thị, nghị quyết của cấp trên một cách nghiêm túc, chặt chẽ và có chất lượng hiệu quả tốt. Cụ thể trong huấn luyện, các nội dung giáo dục, đào tạo thường được gắn

liên với giá trị thẩm mỹ. Môi trường học tập và sinh hoạt tại các nhà trường quân đội đã và đang được cải thiện để phù hợp với yêu cầu phát triển năng lực thẩm mỹ; tổ chức các chương trình văn hóa nghệ thuật phong phú giúp học viên nâng cao khả năng cảm thụ cái đẹp và tạo động lực sáng tạo. Các thiết chế văn hóa, như: thư viện, nhà văn hóa, phòng Hồ Chí Minh được xây dựng và duy trì, giúp học viên có cơ hội tham gia và thể hiện khả năng sáng tạo, góp phần làm phong phú thêm đời sống tinh thần trong đơn vị. Tuy nhiên, thực tế cho thấy, chất lượng bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ cho học viên có lúc chưa được quan tâm, chú trọng đúng mực. Hệ thống thiết chế văn hóa chưa đủ mạnh mẽ, còn thiếu tính đồng bộ và chưa đáp ứng đầy đủ nhu cầu của học viên trong việc bồi dưỡng và phát triển năng lực thẩm mỹ. Mặt khác, một bộ phận học viên vẫn chưa nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của năng lực thẩm mỹ, dẫn đến việc tham gia các hoạt động nghệ thuật và văn hóa chưa nhiều.

2.2. Giải pháp nâng cao năng lực thẩm mỹ cho học viên ở các nhà trường quân đội

Để làm tốt công tác bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ cho học viên đào tạo sĩ quan ở các nhà trường quân đội hiện nay cần thực hiện tốt những giải pháp sau:

Thứ nhất, nâng cao vai trò lãnh đạo của các cấp ủy, tổ chức Đảng các cấp

Các cấp lãnh đạo cần chủ động chỉ đạo xây dựng các kế hoạch dài hạn về phát triển văn hóa thẩm mỹ gắn liền với mục tiêu xây dựng quân đội hiện đại, đồng thời lồng ghép nội dung thẩm mỹ vào các chương trình giáo dục, đào tạo. Công tác tuyên truyền cũng cần được đổi mới, sử dụng đa dạng các hình thức, như: hội thảo, tọa đàm, diễn đàn, các buổi sinh hoạt chính trị, hoặc qua các tác phẩm nghệ thuật để làm nổi bật vai trò của năng lực thẩm mỹ trong đời sống và công tác của học viên. Việc kết hợp giữa lý luận và thực tiễn sẽ giúp học viên hiểu sâu sắc hơn về ý nghĩa của thẩm mỹ, từ đó hình thành động lực tự thân trong việc rèn luyện. Ngoài ra, cần phân công rõ trách nhiệm cho từng tổ chức, cá nhân trong việc tổ chức và đánh giá hiệu quả của các chương trình văn hóa nghệ thuật. Hằng năm, các cấp ủy, tổ chức Đảng cần tổ chức sơ kết, tổng kết để rút kinh nghiệm và kịp thời điều chỉnh các giải pháp phù hợp.

Thứ hai, phát triển thiết chế văn hóa

Việc xây dựng và nâng cấp các thiết chế văn hóa trong các nhà trường quân đội là yêu cầu cần thiết. Cần đầu tư cơ sở vật chất hiện đại, đồng bộ để các nhà văn hóa, thư viện, phòng Hồ Chí

Minh không chỉ đáp ứng nhu cầu học tập mà còn trở thành không gian sáng tạo, khám phá cho học viên. Các thiết chế văn hóa nên được xây dựng theo hướng mở, thân thiện, với nội dung phong phú, đa dạng, từ trưng bày các tác phẩm nghệ thuật dân tộc đến những sản phẩm mang tính đương đại, kết hợp với công nghệ số để thu hút học viên tham gia. Bên cạnh đó, việc kết nối với các tổ chức văn hóa nghệ thuật bên ngoài cũng cần được đẩy mạnh. Các nhà trường quân đội có thể phối hợp với các đơn vị địa phương tổ chức các hoạt động giao lưu, kết nghĩa, học hỏi kinh nghiệm nhằm làm giàu thêm kiến thức và kỹ năng về thẩm mỹ cho học viên.

Thứ ba, nâng cao nhận thức của học viên

Đề học viên nhận thức rõ hơn về vai trò của năng lực thẩm mỹ, các nội dung giáo dục cần được lồng ghép chặt chẽ với nhiệm vụ huấn luyện, học tập và công tác. Cần thiết kế các chuyên đề giảng dạy chuyên sâu về thẩm mỹ, tập trung vào mối liên hệ giữa cái đẹp trong nghệ thuật và phẩm chất người quân nhân trong quân đội, như tinh thần kỷ luật, sự đoàn kết, lòng yêu nước và ý chí chiến đấu... Học viên cũng cần được truyền cảm hứng thông qua những câu chuyện, hình mẫu người quân nhân tiêu biểu có sự hài hòa giữa phẩm chất chính trị, đạo đức và năng lực thẩm mỹ. Các buổi tham quan, thực tế tại các địa danh lịch sử, bảo tàng nghệ thuật, hoặc tham gia các sự kiện văn hóa lớn... cũng sẽ giúp học viên tiếp cận sâu hơn với các giá trị thẩm mỹ. Ngoài ra, cần đẩy mạnh phong trào tự học, tự rèn của học viên trong lĩnh vực thẩm mỹ. Việc khuyến khích học viên tự nghiên cứu, đọc sách, tìm hiểu về nghệ thuật không chỉ giúp phát triển tư duy thẩm mỹ mà còn rèn luyện khả năng tư duy độc lập, sáng tạo.

Thứ tư, khuyến khích sáng tạo và phát triển năng lực thẩm mỹ của từng cá nhân

Các nhà trường quân đội cần thường xuyên tổ chức các cuộc thi sáng tác nghệ thuật, triển lãm tranh, ảnh, biểu diễn văn nghệ... với chủ đề gắn liền với truyền thống quân đội và lịch sử dân tộc. Đây không chỉ là sân chơi để học viên thể hiện tài năng mà còn là cơ hội để lan tỏa những giá trị văn hóa thẩm mỹ trong môi trường quân đội. Ngoài ra, cần tạo điều kiện để học viên tiếp cận với các loại hình nghệ thuật đa dạng, từ nghệ thuật truyền thống, như: hát chèo, cải lương, ca trù đến nghệ thuật hiện đại như âm nhạc, nhiếp ảnh và phim ảnh... Việc mở các lớp học ngoại khóa, mời các nghệ sĩ nổi tiếng về giảng dạy hoặc tổ chức các buổi chia sẻ kinh nghiệm sẽ giúp học viên vừa trau dồi kiến thức, vừa khơi dậy sự sáng tạo và cảm thụ cái đẹp. Đặc biệt, cần xây dựng các câu lạc bộ nghệ thuật tại các nhà trường quân đội, tạo môi trường để học viên tham gia thường xuyên, gắn bó và phát triển năng lực cá nhân.

III. KẾT LUẬN

Trong bối cảnh toàn cầu hóa và hiện đại hóa quân đội, việc xây dựng đội ngũ sĩ quan không chỉ đòi hỏi chuyên môn nghiệp vụ cao mà còn phải phát triển toàn diện về phẩm chất văn hóa, tư duy sáng tạo và tinh thần yêu nước. Năng lực thẩm mỹ là yếu tố quan trọng góp phần hình thành những phẩm chất này. Bồi dưỡng năng lực thẩm mỹ cho học viên ở các nhà trường quân đội là nhiệm vụ quan trọng, giúp xây dựng đội ngũ sĩ quan toàn diện về phẩm chất chính trị, đạo đức và tư duy sáng tạo. Để thực hiện hiệu quả, cần có sự chỉ đạo mạnh mẽ từ lãnh đạo các cấp, phát huy các thiết chế văn hóa và tạo môi trường học tập, sinh hoạt thẩm mỹ phù hợp. Đồng thời, học viên cần nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của năng lực thẩm mỹ trong việc hoàn thiện bản thân và thực hiện nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Qua đó, góp phần xây dựng quân đội cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu phát triển trong bối cảnh hội nhập quốc tế.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- C.Mác - Ph.Ăng ghen (1975). *Phê phán cương lĩnh Gotha*. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 36.
 C.Mác - Ph.Ăng ghen (2000). *Những nguyên lý của chủ nghĩa cộng sản*. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 580.
 Đảng Cộng sản Việt Nam (2021). *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII. Tập I*. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 236.
 Lênin (1976). *Về văn hóa và giáo dục. Tập 33*. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 70.
 Hồ Chí Minh (2012). *Di chúc của Chủ tịch Hồ Chí Minh*. H. NXB Chính trị quốc gia, tr. 52.